

JAK ZAJISTIT MOBILITU A NAPLNIT ENVIRONMENTÁLNÍ STANDARDY?

PŘELOŽENÁ PREZENTACE PROF. DR.-ING. UDO BECKER (WWW.VERKEHRISOEKOLOGIE.DE)
Z MEZINÁRODNÍ LETNÍ ŠKOLY „UDRŽITELNÁ MOBILITA – MADE IN LEIPZIG“ Z 16. 8. 2016

UDRŽITELNÝ ROZVOJ V DOPRAVĚ

- UDRŽITELNÝ ROZVOJ? EKONOMICKÝ, SOCIÁLNÍ, EKOLOGICKÝ!
- ODLIŠNÝ POHLED NA VĚC:
 1. EKONOM: DOPRAVA JE KLÍČOVÝM ZDROJEM RŮSTU: ČÍM VÍC DOPRAVY A ČÍM LEVNĚJŠÍ, TÍM JE EKONOMICKY VÝHODNĚJŠÍ!
 2. POLITIK: DOPRAVA JE KLÍČOVÝM ZDROJEM PRO VŠECHNY: ČÍM VÍC DOPRAVY A ČÍM CENOVĚ DOSTUPNĚJŠÍ, TÍM JE SOCIÁLNĚ VÝHODNĚJŠÍ!
 3. BIOLOG, CHEMIK, ENVIRONMENTALISTA: DOPRAVA NIČÍ, ČÍM VÍC DOPRAVY A ČÍM LEVNĚJŠÍ, TÍM MĚNĚ EKOLOGICKY PŘÍNOSNÉ TO JE!

TAKŽE V MĚSTSKÉ RADĚ MÁME PROBLÉM

DISKUZE. HÁDKY. KOALICE: PODPOŘIT RŮST DOPRAVY, NEBO NE?

1. EKONOMOVÉ + POLITICI + UŽIVATELÉ AUT: ANO! VÍC SILNIC, LEVNĚJŠÍ DOPRAVA, KONEC DOPRAVNÍM ZÁCPÁM, VÍC PARKOVACÍCH MÍST!
2. ENVIRONMENTALISTÉ: CHRAŇME ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: NE!

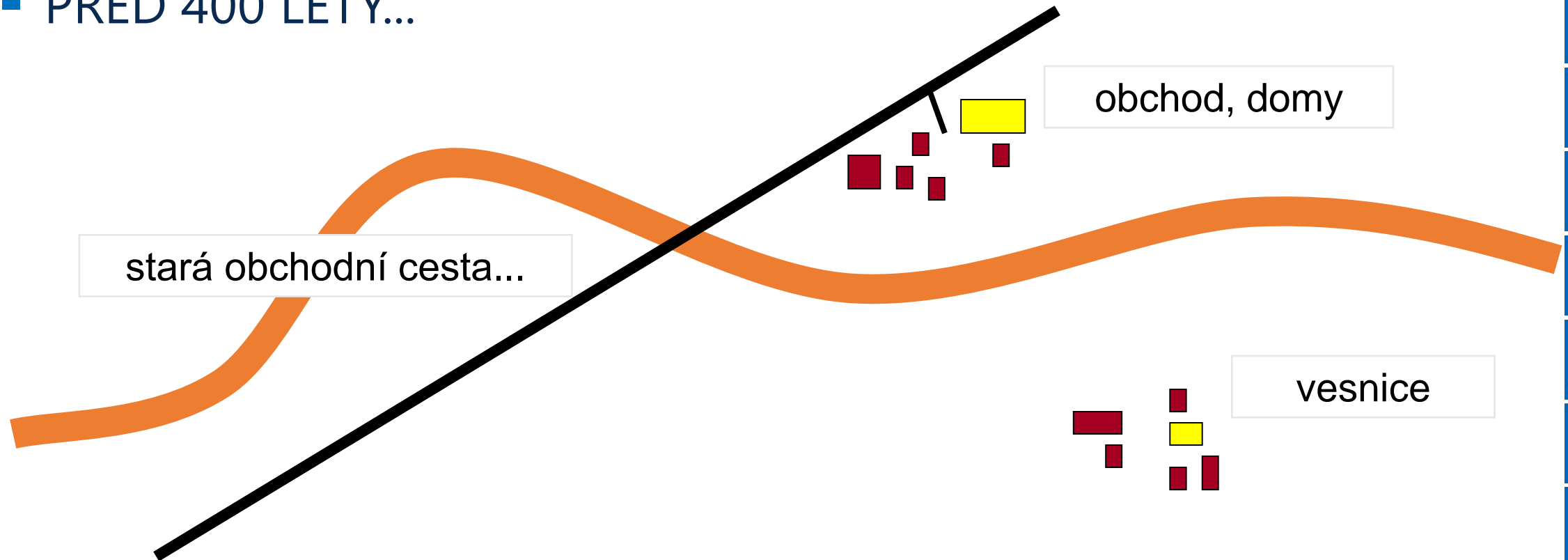
POKUD NAJDEME FINANČNÍ ZDROJE, KDO VYHRAJE?

Samozřejmě – budujeme, stavíme! A doprava je čím dál tím lákavější...

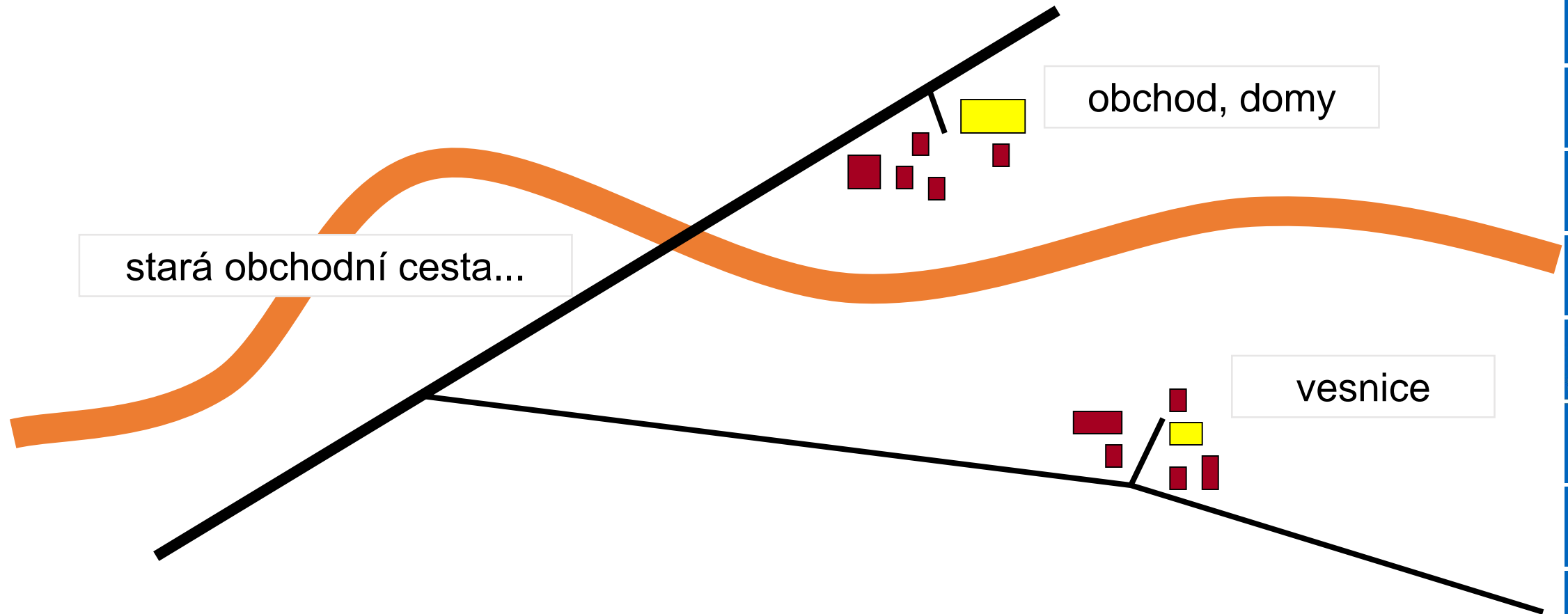
HISTORIE: 1. ETAPA

- PŘED 400 LETY...

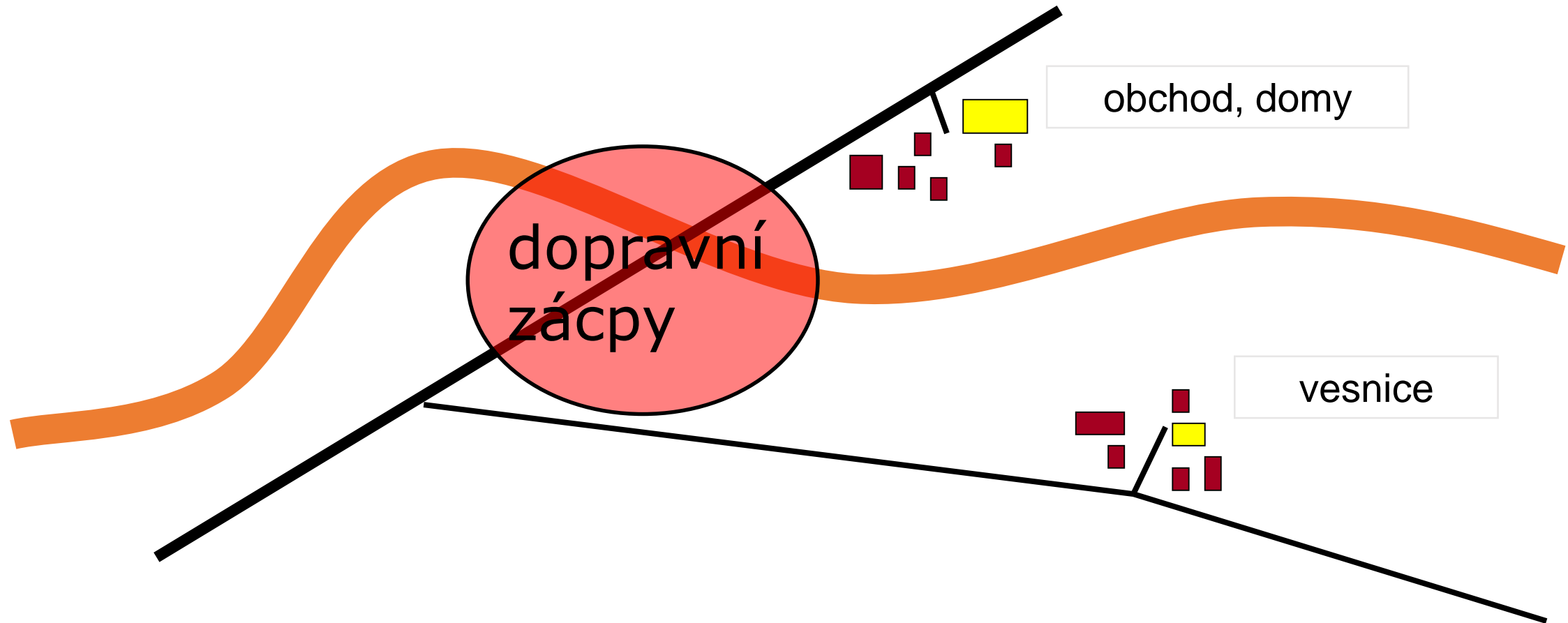
HISTORIE: 1. ETAPA

- VAŠE VELIČENSTVO, POTŘEBUJEME NOVOU CESTU...

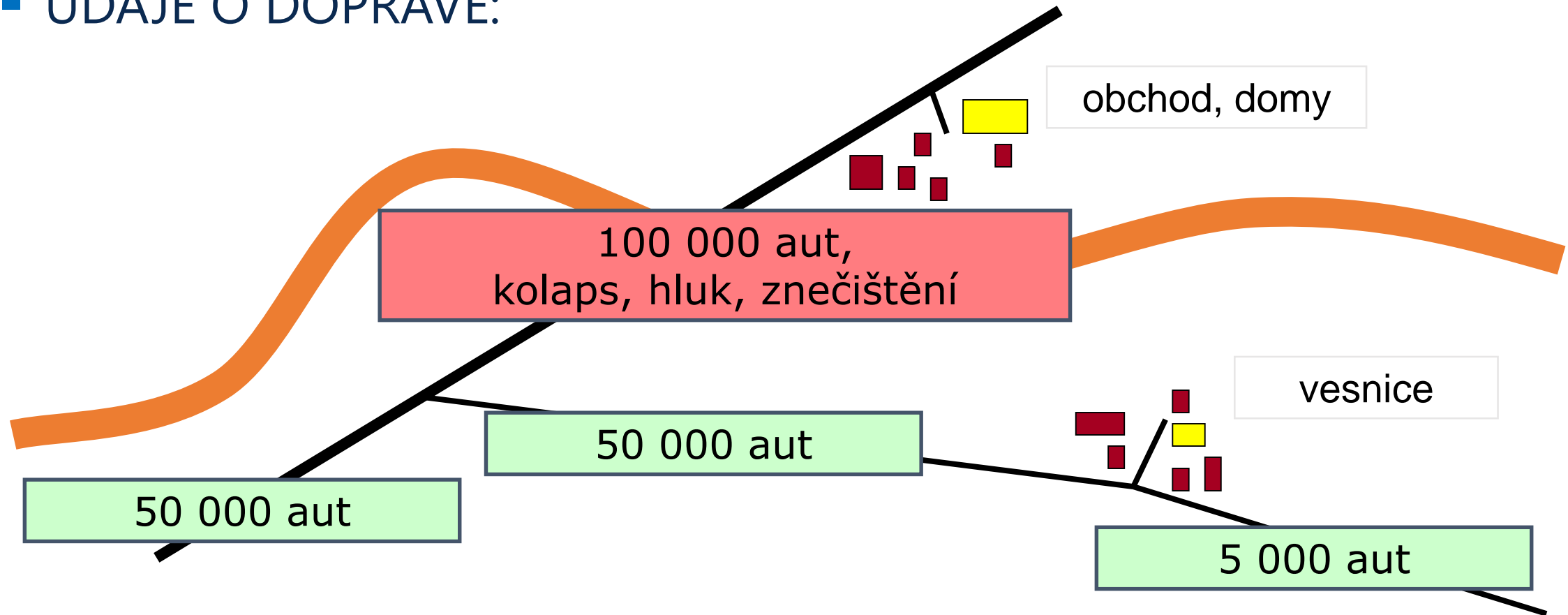
HISTORIE: 2. ETAPA

- LOS ANGELES 1930, DRÁŽĎANY 1990, ASIE NEBO AFRIKA NEBO LATINSKÁ AMERIKA 2005 ...

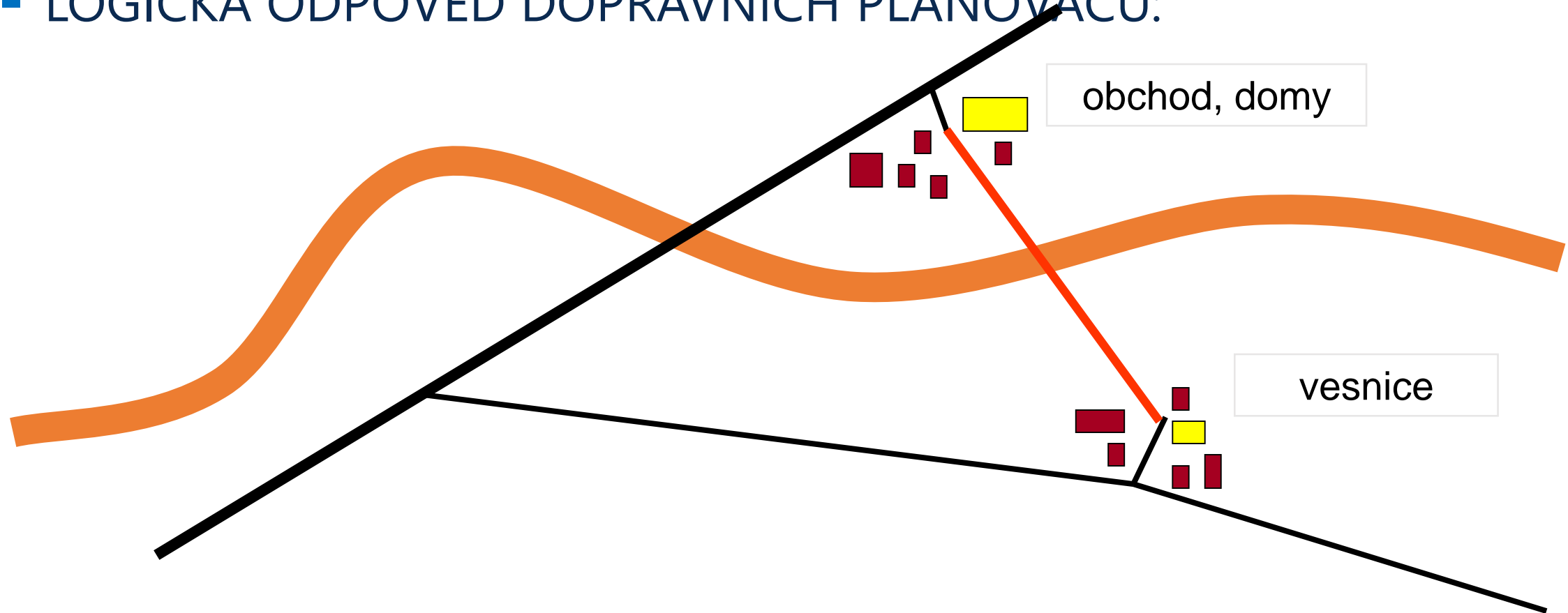
HISTORIE: 2. ETAPA

■ ÚDAJE O DOPRAVĚ:

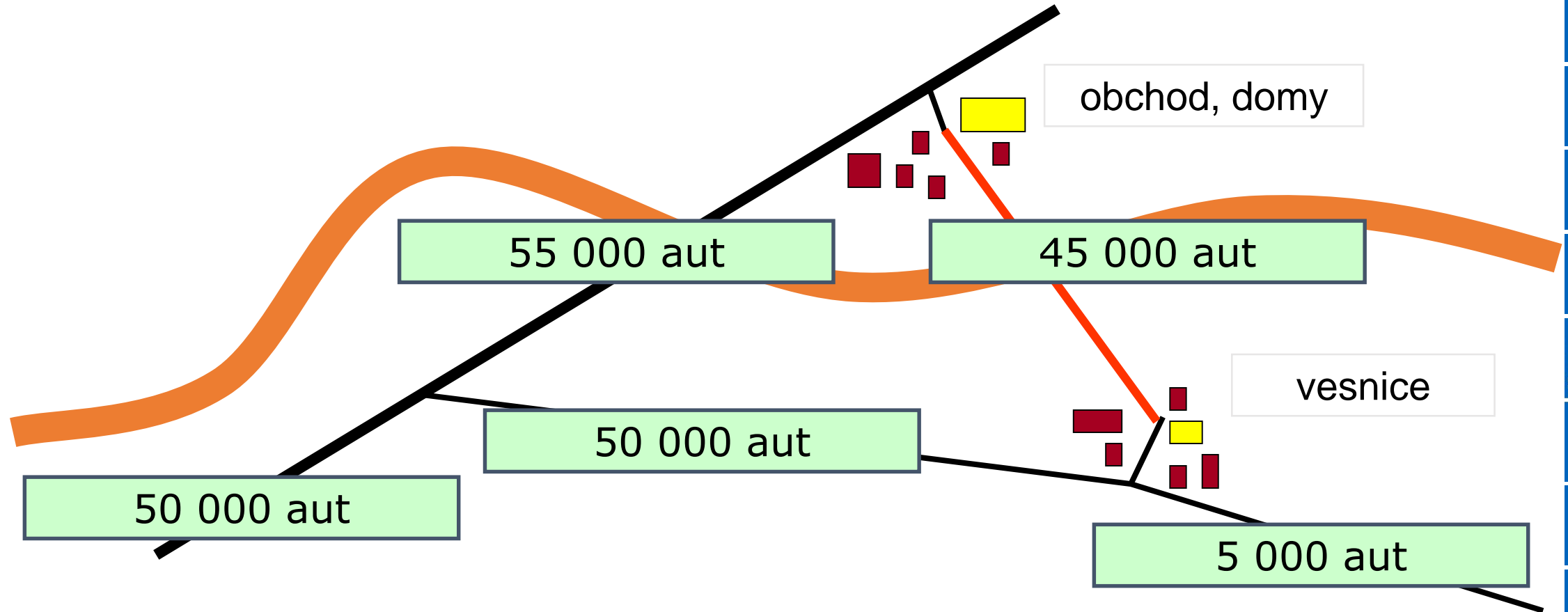
HISTORIE: 2. ETAPA

- LOGICKÁ ODPOVĚĚ DOPRAVNÍCH PLÁNOVAČŮ:

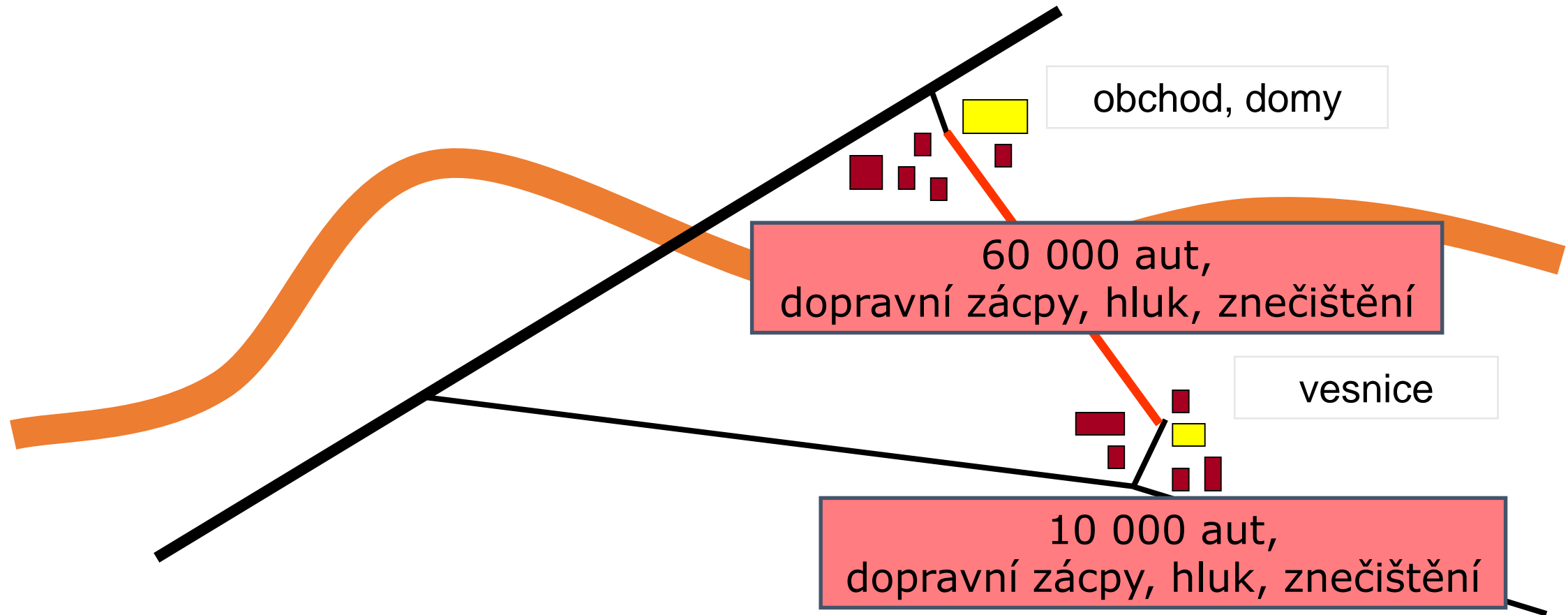
HISTORIE: 2. ETAPA

- ... S TĚMITO ČÍSELNÝMI ÚDAJI: ANO, BUDEME STAVĚT!

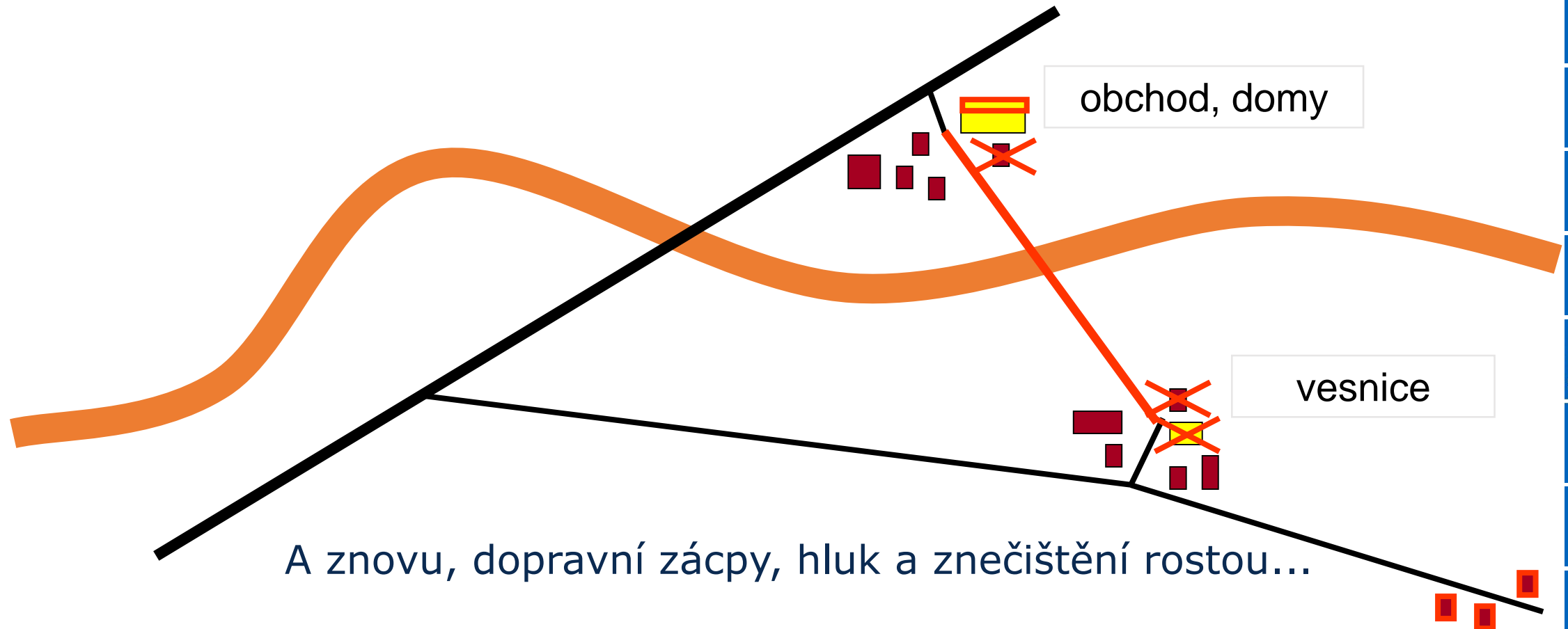
HISTORIE: 2. ETAPA

- ... ALE PO TŘECH LETECH ZJIŠŤUJEME NÁSLEDUJÍCÍ:

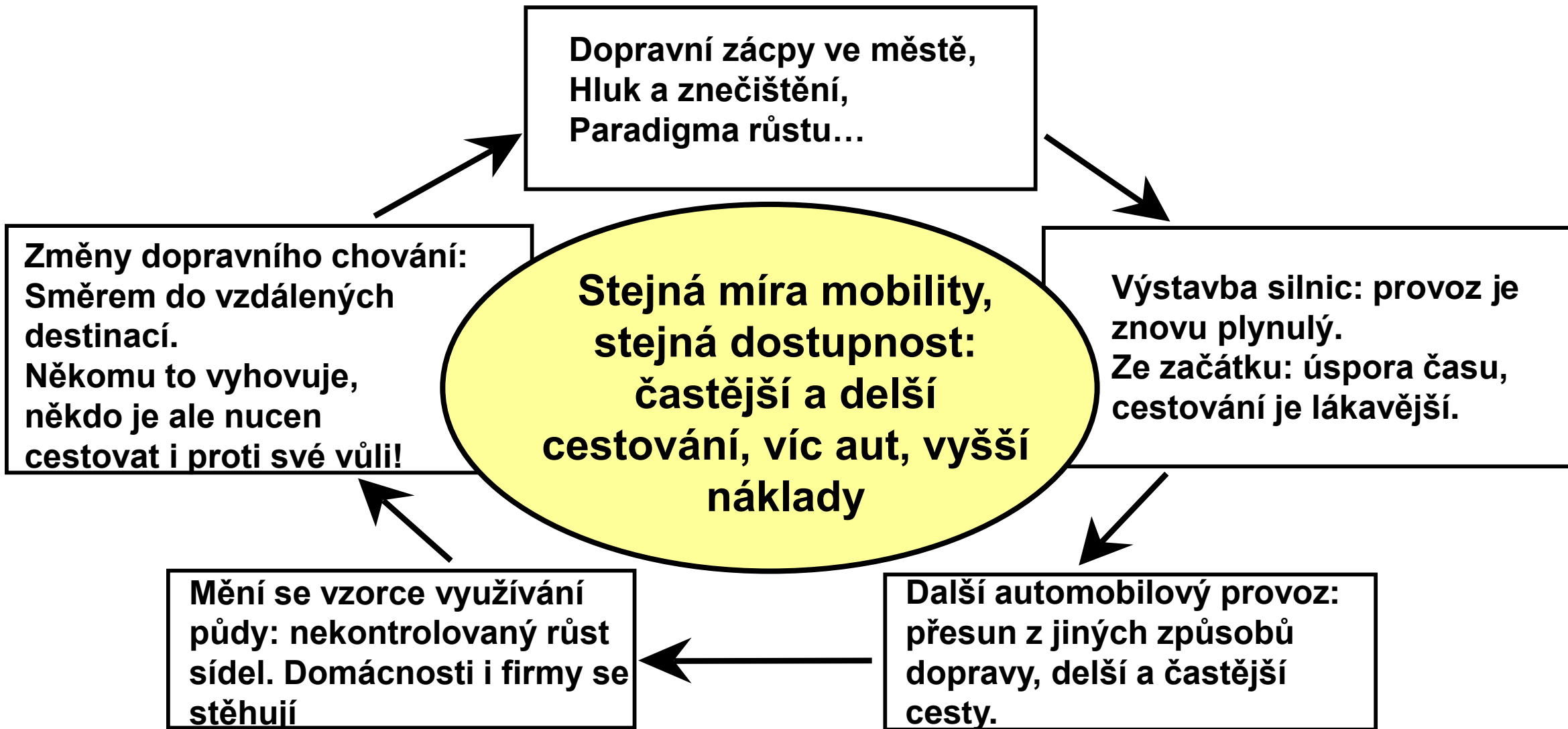

HISTORIE: DYNAMICKÉ REAKCE

- ... JAK JE TO? KDYŽ JE TRASA ATRAKTIVNÍ, CESTUJEME ČASTĚJI, A KLIDNĚ I DÁL!

ATRAKTIVNĚJŠÍ PODMÍNKY PRO AUTOMOBILOVOU DOPRAVU:

PROGRAM JEDNÁNÍ LIDSTVA Č. 1: “VÍCE JE LEPŠÍ”

- A KONFLIKT MEZI “VÍCE DOPRAVY” A “MÉNĚ DOPRAVY” SE ZHORŠUJE!
- TAKŽE MŮŽEME
BUĎ
 - 1) ZAJISTIT MOBILITU A PLYNULÝ PROVOZ NA MNOHA SILNIČNÍCH KOMUNIKACÍCH,
 - NEBO
 - 2) SNÍŽIT MÍRU ZNEČIŠTĚNÍ A NAPLNIT EKOLOGICKÉ NORMY.
- JAK SE DOSTAT Z TÉ PASTI VEN?

CO OPRAVDU CHCEME?

ODPOVĚĎ: ROZLIŠOVAT...

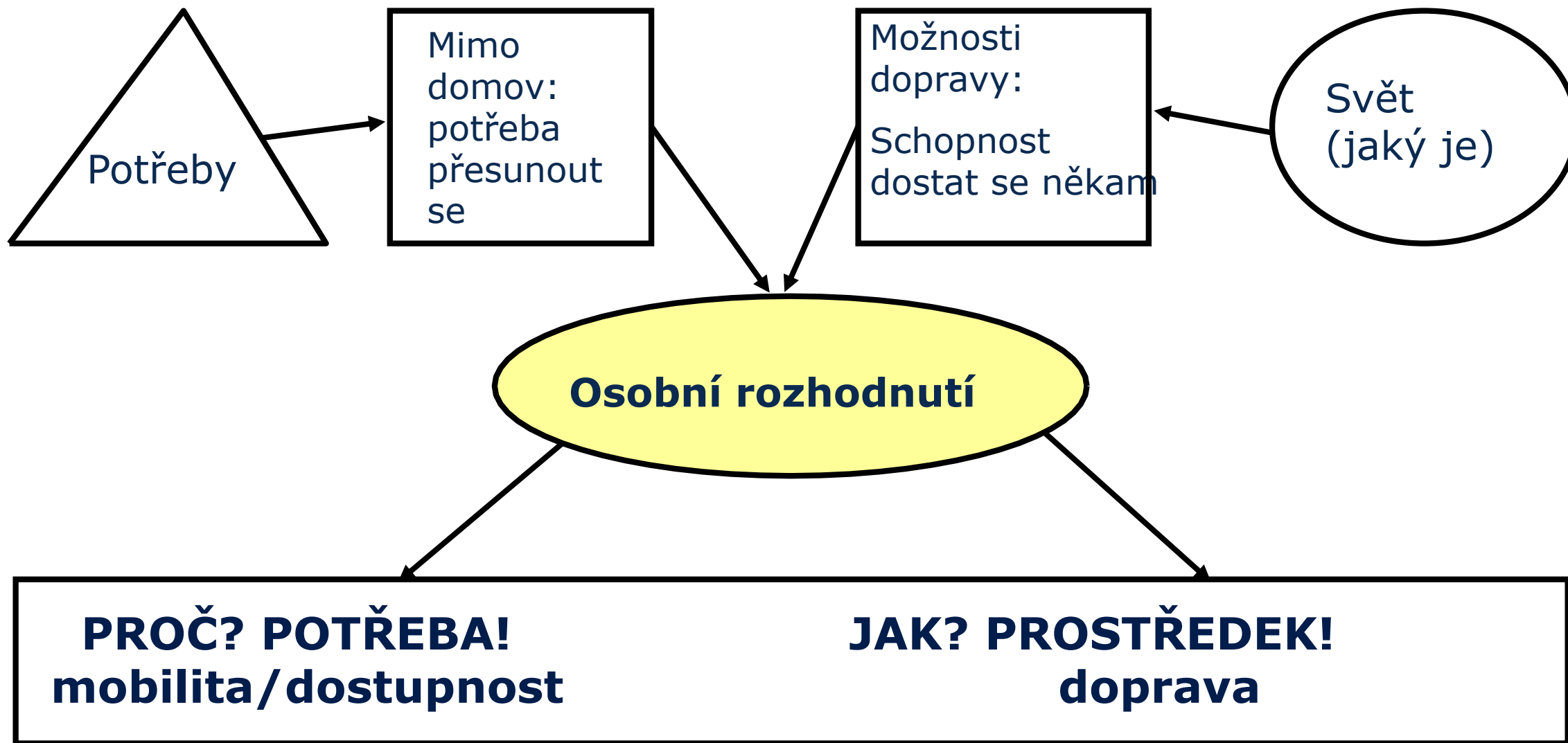
- DOBRÉ (TJ. TO, CO CHCEME)
- OD ŠPATNÉHO (TJ. TO, CO NECHCEME)

- Z HLEDISKA EKONOMICKÉHO: ROZLIŠUJTE MEZI VÝSTUPEM A VSTUPEM, MEZI CÍLEM A PROSTŘEDKEM

- CO VE SKUTEČNOSTI CHCEME?
- CO PRÁVĚ TEĎ POTŘEBUJÍ NAŠE MĚSTA?

CO JE CÍLEM KAŽDÉHO POHYBU?

VŽDY ODDĚLUJTE DOSTUPNOST OD DOPRAVNÍHO PROVOZU

mobilita / dostupnost: potřeba, příčina, důvod, účel („cíl“)

provoz / doprava: prostředek umožňující dostupnost („nástroj“)

Co byste chtěli mít ve vašem městě? Vyberte si jedno přání:

1. zajistit uspokojení potřeb pro všechny: dostupnost (mobilita)
2. ... za méně peněz a času, s menší produkcí hluku, nečistot a dopravních nehod, s menšími dopady na klima a menším zabíráním půdy, s menším provozem!

**Uspokojení potřeby někam se dostat při menším
dopravním provozu**

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

UDRŽITELNÝ ROZVOJ JE ROZVOJ:

- KTERÝ USPOKOJUJE POTŘEBY SOUČASNÉ GENERACE
- A SOUČASNĚ UMOŽŇUJE NÁSLEDUJÍCÍM GENERACÍM USPOKOJOVAT JEJICH POTŘEBY V BUDOUCNOSTI

V DOPRAVĚ:

- ... DOPRAVNÍ POTŘEBY SOUČASNÉ (POPULACE): **DOSTUPNOST**
- ... S MENŠÍM MNOŽSTVÍM FINANČÍ, ZDROJŮ, ODPADU, NEČISTOT, S MENŠÍMI KLIMATICKÝMI ZMĚNAMI...

**Uspokojení potřeby někam se dostat při menším
dopravním provozu**

JAKO V KAŽDÉ ŽIVOTNÍ SITUACI, I ZDE JE TŘEBA NALÉZT ROVNOVÁHU

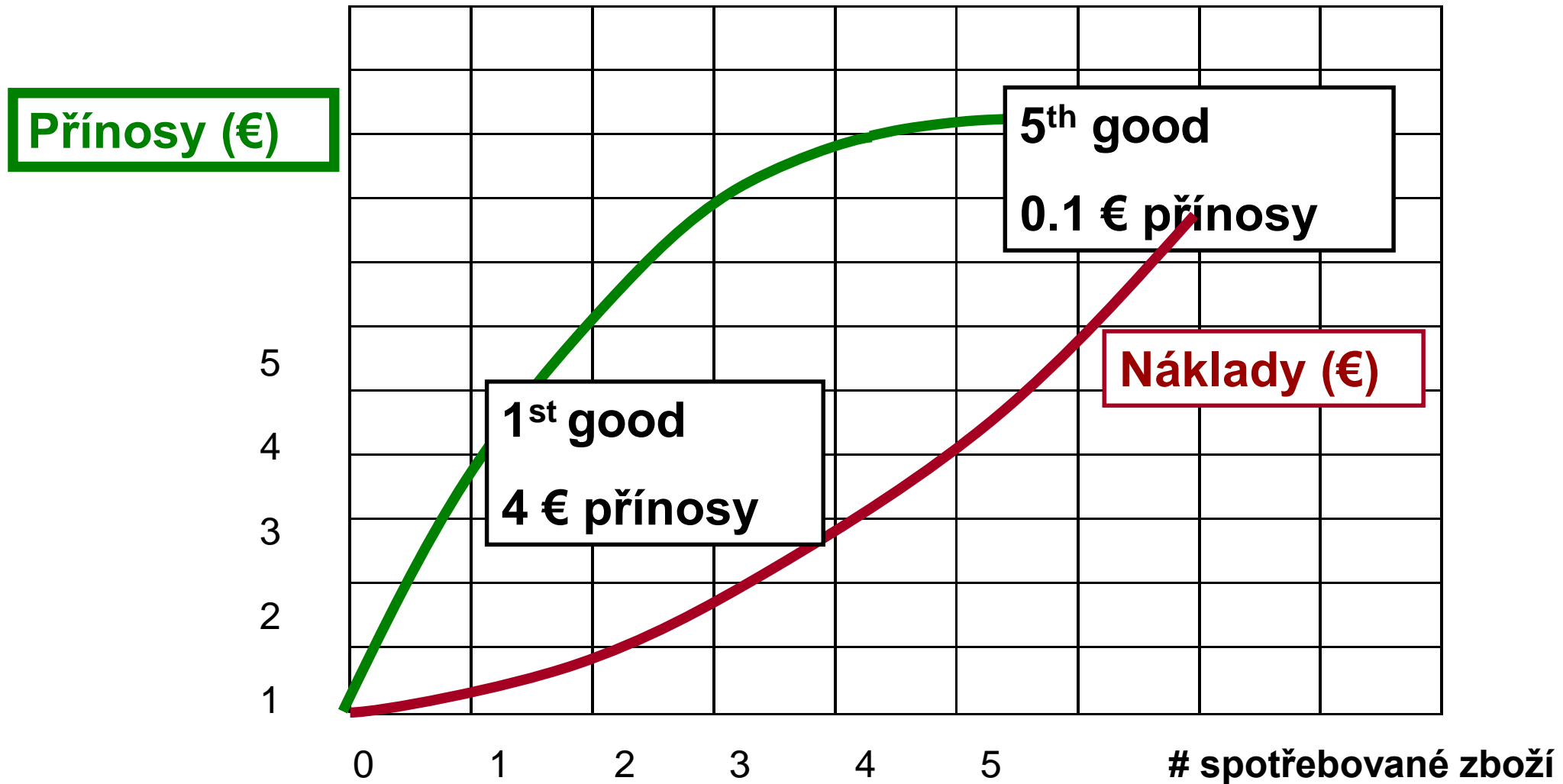
JAKÁ JE SITUACE VE VAŠEM MĚSTĚ NEBO VE VAŠÍ ZEMI?

- JSOU NĚJAKÉ NEDOSTATKY V DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI, V MOBILITĚ?
- NEBO JE PROVOZ PŘÍLIŠ SILNÝ, STEJNĚ JAKO HLUK A ZNEČIŠTĚNÍ, KVŮLI VŠEMU MUSÍTE CESTOVAT PŘÍLIŠ DALEKO A MÍSTNÍ STRUKTURY JSOU OSLABENÉ?

MUSÍTE NAJÍT ROVNOVÁHU! EKONOMIKA VŠAK POMÁHÁ:

KLESAJÍCÍ MARGINÁLNÍ PŘÍNOSY: OPTIMÁLNÍ BOD

... PROGRAM JEDNÁNÍ LIDSTVA Č. 1: “VÍCE JE LEPŠÍ”

(JAK MOHU ZVÝŠIT SVOJE OSOBNÍ VÝHODY, POKUD SE MI ZDAJÍ PŘÍLIŠ OMEZENÉ?)

A. PŘÍNOSY VÝHRADNĚ PRO MĚ: PRIVATIZACE

B. NÁKLADY BY MĚLI PLATIT TI DRUZÍ: EXTERNALIZACE

- B1. JINÍ LIDÉ/KOMUNITY DANĚ, HLUK, ZNEČIŠTĚNÍ...
- B2. JINÉ REGIONY (PROSTOR) NO_x, PŘÍZEMNÍ OZÓN, ODPAD, ...
- B3. JINÉ GENERACE (ČAS) PŮJČKY, CO₂, OZÓN VE STRATOSFÉŘE ...

POKUD JINÍ LIDÉ, JINÉ OBLASTI NEBO GENERACE MUSÍ PLATIT ZA NAŠE VÝSADY, PAK JSOU VEŠKERÁ ROZHODNUTÍ NEEFEKTIVNÍ: PLÝTVÁME ZDROJI / PLÝTVÁME SPOKOJENOSTÍ.

TAKŽE: CO DĚLAT, JAK POSTUPOVAT?

UŽ NIKDY NEZAMĚŇUJTE DOSTUPNOST/MOBILITU S DOPRAVNÍM PROVOZEM!

- a) ZAMĚŘTE SE NA LIDSKOU POTŘEBU **DOSTAT SE TAM, KDE POTŘEBUJI**: VŽDY NEJPRVE DEFINUJTE NEDOSTATKY V TÉTO OBLASTI (NAPŘ. MATKY SE NEDOSTANOU K LÉKAŘI, POTRAVINY SE NEDOSTANOU NA VENKOV, ZAMĚŠTNANCI SE NEDOSTANOU NA PRACOVISŤE, LÉKAŘ SE NEDOSTANE K NEMOCNÝM, ...)
- b) POTÉ VYPRACUJTE SOUBOR OPATŘENÍ, KTERÁ ŘEŠÍ/SNIŽUJÍ TYTO NEDOSTATKY
- c) ZVOLTE TAKOVÉ OPATŘENÍ, KTERÉ PROBLÉM ŘEŠÍ PŘI CO **NEJMENŠÍM PROVOZU**: MENŠÍ PROVOZ ZNAMENÁ MĚNĚ NÁKLADŮ, COŽ ZNAMENÁ VĚTŠÍ EFEKTIVITU: A O TO VĚTŠÍ ROZVOJ!
- d) VĚTŠÍ PROVOZ JE NÁKLADNĚJŠÍ: UŽIVATELÉ MUSÍ POKRÝT VEŠKERÉ NÁKLADY!
- e) VEŠKERÉ NÁKLADY := OSOBNÍ NÁKLADY + SOCIÁLNÍ NÁKLADY + ENVIRONMENTÁLNÍ NÁKLADY. INTERNALIZACE VŠECH INTERNÍCH I EXTERNÍCH NÁKLADŮ JE ZCELA ZÁSADNÍ.

JAK BY MĚLO VYPADAT VAŠE MĚSTO/VAŠ SVĚT V BUDOUCNOSTI?

KAŽDÝ NÁVRH PROVĚŘTE POMOCÍ NÁSLEDUJÍCÍCH OTÁZEK:

- I: JSME SCHOPNI USPOKOJIT MÉNĚ LIDSKÝCH POTŘEB (HORŠÍ DOSTUPNOST, VŠE JE VZDÁLENĚJŠÍ)?
- II: OBJEM DOPRAVY NARŮSTÁ (POČET AUT/KILOMETRŮ)?
- III: PŘESUNUJEME NÁKLADY NA DOPRAVU NA JINÉ, OMEZUJEME MOŽNOSTI BUDOUCÍM GENERACÍM (TJ. ROPA, KLIMA, PŮDA ATD.)

POKUD NA NĚKTEROU OTÁZKU ODPOVÍTE ANO, PROMYSLETE TO PROSÍM ZNOVU...

Nebo: Jen si představ svůj spravedlivý, efektivní, sociální a čistý svět s reálnými cenami (uživatelé platí veškeré náklady), a pak se ptej:

“Přivítali by lidé tvůj návrh nebo by ho považovali za zbytečný, škodlivý a špatný?”

“MÉNĚ DOPRAVY” JE OPRAVDOVÝ A OBTÍŽNÝ POSUN PARADIGMATU

1. NAVAZUJTE MEZI SEBOU ÚZKÉ VAZBY

- NAKONEC SE ZNOVU POTKÁTE

2. PTEJTE SE: NAPŘ. NĚMECKÉ SPOLEČNOSTI PRO MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCI, UNIVERZIT, NEZISKOVEK, ...

- JE CHYTRÉ SI PROVĚŘIT, JAK TO ŘEŠÍ VE ŠVÝCARSKU/ŠVÉDSKU/SINGAPURU
- POKUD MÁTE POTÍŽE, NAPIŠTE NÁM: BECKER@VERKEHRISOEKOLOGIE.DE

PORAĎTE SE:

3. WWW.ELTIS.ORG

- > 2000 PŘÍPADOVÝCH STUDIÍ

4. WWW.SUTP.ORG

- SUTP – INFORMAČNÍ PUBLIKACE PRO VŠECHNY

A PAK NAŠE

WWW.DOBRA MESTA.CZ

What is the Sourcebook?

This *Sourcebook* on Sustainable Urban Transport addresses the key areas of a sustainable transport policy framework for a developing city. The *Sourcebook* consists of 20 modules.

Who is it for?

The *Sourcebook* is intended for policy-makers in developing cities, and their advisors. This target audience is reflected in the content, which provides policy tools appropriate for application in a range of developing cities.

How is it supposed to be used?

The *Sourcebook* can be used in a number of ways. It should be kept in one location, and the different modules provided to officials involved in urban transport. The *Sourcebook* can be easily adapted to fit a formal short course training event, or can serve as a guide for developing a curriculum or other training program in the area of urban transport; avenues GTZ is pursuing.

What are some of the key features?

The key features of the *Sourcebook* include:

- A practical orientation, focusing on best practices in planning and regulation and, where possible, successful experience in developing cities.
- Contributors are leading experts in their fields.
- An attractive and easy-to-read, colour layout.
- Non-technical language (to the extent possible), with technical terms explained.
- Updates via the Internet.

How do I get a copy?

Please visit www.sutp-asia.org or www.gtz.de/transport for details on how to order a copy. The *Sourcebook* is not sold for profit. Any charges imposed are only to cover the cost of printing and distribution.

Comments or feedback?

We would welcome any of your comments or

Institutional and policy orientation

- 1a. *The Role of Transport in Urban Development Policy* (Enrique Peñalosa)
- 1b. *Urban Transport Institutions* (Richard Meakin)
- 1c. *Private Sector Participation in Transport Infrastructure Provision* (Christopher Zegras, MIT)
- 1d. *Economic Instruments* (Manfred Breithaupt, GTZ)
- 1e. *Raising Public Awareness about Sustainable Urban Transport* (Karl Fjellstrom, GTZ)

Land use planning and demand management

- 2a. *Land Use Planning and Urban Transport* (Rudolf Petersen, Wuppertal Institute)
- 2b. *Mobility Management* (Todd Litman, VTPI)

Transit, walking and cycling

- 3a. *Mass Transit Options* (Lloyd Wright, ITDP; Karl Fjellstrom, GTZ)
- 3b. *Bus Rapid Transit* (Lloyd Wright, ITDP)
- 3c. *Bus Regulation & Planning* (Richard Meakin)
- 3d. *Preserving and Expanding the Role of Non-motorised Transport* (Walter Hook, ITDP)

Vehicles and fuels

- 4a. *Cleaner Fuels and Vehicle Technologies* (Michael Walsh; Reinhard Kolke)

Vy rozhodněte,
je to vaše město!
Budte odvážní... a
trpěliví!

SHRNUTÍ: UDRŽITELNÁ MOBILITA V LIPSKU

- UDRŽITELNÝ ROZVOJ? EKONOMICKÝ, SOCIÁLNÍ, EKOLOGICKÝ!
- ODLIŠNÝ POHLED NA VĚC:

1. EKONOM: DOPRAVA JE KLÍČOVÝM ZDROJEM RŮSTU: ČÍM VÍC DOPRAVY A ČÍM LEVNĚJŠÍ, TÍM JE EKONOMICKY VÝHODNĚJŠÍ!

Méně časté a kratší

Tak nákladná

2. POLITIK: DOPRAVA JE KLÍČOVÝM ZDROJEM PRO VŠECHNY: ČÍM VÍC DOPRAVY A ČÍM A CENOVĚ DOSTUPNĚJŠÍ, TÍM JE SOCIÁLNĚ VÝHODNĚJŠÍ!

Dostupnost

Dosažitelné

3. BIOLOG, CHEMIK, ENVIRONMENTALISTA: DOPRAVA NIČÍ, ČÍM VÍC DOPRAVY A ČÍM LEVNĚJŠÍ, TÍM MÉNĚ EKOLOGICKY PŘÍNOSNÉ TO JE!

je nástrojem pro dostupnost

ale méně/blíže je lepší

EKOLOGICKY, SOCIÁLNĚ NEBO EKONOMICKY?

- NEEKOLOGICKÉ NENÍ EKONOMICKÉ , PROTOŽE SYSTÉM SE ZHROUTÍ.
- NEEKOLOGICKÉ NENÍ SOCIÁLNÍ, PROTOŽE CHUDÍ TRPÍ JAKO PRVNÍ A NEJVÍC.
- NEEKONOMICKÉ NENÍ EKOLOGICKÉ, PROTOŽE JDE O PLÝTVÁNÍ ZDROJI.
- NEEKONOMICKÉ NENÍ SOCIÁLNÍ, PROTOŽE CHUDŠÍ BY MOHLI MÍT VÍC.
- NESOCIÁLNÍ NENÍ EKONOMICKÉ, PROTOŽE PRODUKTIVITA BY MOHLA BÝT VĚTŠÍ.
- NESOCIÁLNÍ NENÍ EKOLOGICKÉ, PROTOŽE CHUDÝM NA TOM NEZÁLEŽÍ.

Udržitelný rozvoj je jen jeden:

životní prostředí + ekonomika + sociální společnost

BECKERŮV KATEGORICKÝ IMPERATIV:

A. Přínosy/výhody pro mě

B. Náklady pro jiné

- jiní lidé/komunity
- jiné regiony (“prostor”)
- jiné generace (“čas”)

Jen si představte následující svět: **Chovej se tak, jako bys s jistotou věděl, že se jednou narodíš znovu**

- jako kterýkoliv jiný člověk
- na kterémkoliv místě
- v kterémkoliv čase.

Hodně štěstí ve Vašem studiu a práci...

... a mnohokrát děkuji!

Prof. Dr.-Ing. Udo Becker

Děkuji vám za pozornost

Jaroslav Martinek

Jednatel Asociace měst pro cyklisty
a

Fakulta dopravní ČVUT
Ústav bezpečnostních technologií a inženýrství
Konviktská 20
110 00 Praha 1
tel.: 602 503 617
jarda@dobramesta.cz
www.dobramesta.cz